

ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 1950 - 1961

Υπό τοῦ κ. ΣΤΥΛ. ΓΕΡΩΝΥΜΑΚΗ

Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ

Εἰσαγωγή

Ὁ σκοπὸς τῆς παρουσίης μελέτης εἶναι ἡ ἀνάλυσις τῶν προσφάτων ρυθμῶν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ πόλεμος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔληξεν πράγματι εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1949 καὶ συνεπῶς ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις ἤρχισεν οὐσιαστικῶς ἀπὸ τὸ ἔτος 1950. Ἡ δωδεκαετής περίοδος 1950—1961 θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς περίοδος προσπαθείας ἀποσκοπούσης εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ζημιῶν τοῦ πολέμου ἀφ' ἑνὸς καὶ εἰς τὸν ἐμπλουτισμὸν τοῦ κεφαλαιακοῦ ἐξοπλισμοῦ διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας ἀφ' ἑτέρου.

Ἡ Ἑλλάς, μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1950—1961 εἶχε ἓνα ἀπὸ τοὺς ἐξέχοντας ρυθμοὺς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῶν χωρῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Ὁ μέσος ἐτήσιος ρυθμὸς ἀνόδου τοῦ ἀκαθάριστου ἐθνικοῦ προϊόντος εἰς πραγματικὰς τιμὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔπεται τοῦ ρυθμοῦ οἰκονομικῆς ἀνόδου τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ ὑψηλότερος τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης.

Διὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἔχωμεν μερικὰ δεδομένα ἐπὶ τῶν μεταβολῶν, αἵτινες ἔλαβον χώραν εἰς τὴν οἰκονομίαν ἐν τῷ συνόλω της καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς ἕκαστον ἰδιαίτερον κλάδον τόσον ἀπὸ ἀπόψεως παραγωγῆς ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως παραγωγικότητος.

Ὑπολογισμοὶ ἐπὶ τῶν μεταβολῶν τῆς συνολικῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος δύνανται νὰ προκύψουν ἀπὸ δεδομένα τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν (1). Ἀπὸ τὴν πηγὴν ταύτην ἔχομεν ὅτι χρειαζόμεθα διὰ τὴν μέτρησιν τῶν μεταβολῶν τοῦ πραγματικοῦ προϊόντος τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας ἐν τῷ συνόλω της, διὰ τὴν περίοδον 1950—1961 ὡς καὶ διὰ τοὺς βασικοὺς κλάδους ὅπως Γεωργία, Βιομηχανία καὶ Ὑπηρεσίαι.

Ἐν τούτοις, τὸ συμπέρασμα τὸ σχετικὸν πρὸς τὴν ἐπιτευχθεῖσαν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν ἐπὶ τῇ βάσει μόνον τῆς μελέτης τῶν μεταβολῶν τοῦ πραγματικοῦ προϊόντος, θὰ εἶναι λίαν περιωρισμένον καὶ ἀτελές ἐὰν δὲν συσχετισθῆ πρὸς τὸς μεταβολὰς τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ καὶ τοῦ ἀπαιτηθέντος χρόνου ἐργασίας πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ πραγματικοῦ τούτου προϊόντος.

Ἐν τούτοις, τὰ ὑπάρχοντα δεδομένα ἐπὶ τῆς ἀπασχολήσεως δὲν εἶναι

1) Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ, Ἐθνικοὶ Λογαριασμοὶ τῆς Ἑλλάδος 1948—1959 καὶ Ἐθνικοὶ Λογαριασμοὶ ἔτους 1960, Ἀθῆναι 1961 καὶ Ἐθνικοὶ Λογαριασμοὶ τῆς Ἑλλάδος 1961, Ἀθῆναι 1962.

Ίκανοποιητικά και ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν παροῦσαν ἐργασίαν θὰ χρησιμοποιηθῶν ὑπολογισμοὶ βασισθέντες εἰς τὰς ἀπογραφὰς τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ἐτῶν 1951 καὶ 1961. Διὰ δὲ τὰ ἐνδιάμεσα ἔτη μεταξὺ τῶν δύο ἀπογραφῶν θὰ χρησιμοποιηθοῦν τὰ ἀριθμητικὰ δεδομένα αὐτῶν προσηρμοσμένα διὰ τῆς μεθόδου τῆς παρεμβολῆς.

I

Ἀνάλυσις τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ρυθμοῦ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν 1950—1961 παρουσίασε συνεχῆ αὔξησιν εἰς σταθερὰς τιμὰς, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἔτος 1952 τοῦ ὁποῖου ὁ ρυθμὸς παρουσίασεν ἐλαφρὰν πτώσιν. Ἡ ὀπισθοδρόμησις τῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ ἔτος 1952 ὠφείλετο εἰς τὴν μείωσιν τῆς γεωργικῆς καὶ βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ ἀπὸ πλευρᾶς ζήτησεως, εἰς τὴν μείωσιν τῆς ζήτησεως κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1953 ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία ἐπανήρχισεν ἀνοδικὴν κίνησιν, τῆς ὁποίας ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀνόδου παρουσίασε διακυμάνσεις ὀφειλόμενας κυρίως εἰς σημαντικὰς μεταβολὰς τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς.

Περὶ τὸ τέλος τῆς περιόδου καὶ συγκεκριμένως κατὰ τὰ ἔτη 1958 καὶ 1959 τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προῖον συνέχισεν αὐξανόμενον παρὰ τὴν χαμηλοτέραν αὔξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τοιαύτην τοῦ ἔτους 1957.

Τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προῖον καὶ τὸ κατὰ κεφαλὴν προῖον, εἰς πραγματικὰς τιμὰς, ἐμφανίζονται εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα 1.

Πίναξ 1

Συνολικὸν καὶ κατὰ κεφαλὴν προῖον τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰ ἔτη 1950—61

Ἔτη	Ἀκαθ. ἐγχ. προῖον		Κατὰ κεφαλὴν προῖον	
	Εἰς σταθερὰς τιμὰς 1954 Εἰς ἑκατ. δραχμῶν	Ἐτήσια μεταβολαὶ τοῦ ἀκαθάριστου ἐγχωρίου προϊόντος	Εἰς σταθερὰς τιμὰς 1954 εἰς δραχμὰς	Ἐτήσια μεταβολαὶ τοῦ κατὰ κεφαλὴν προϊόντος
1950	40.738	—	5.384	—
1951	41.028	8,1	5.758	6,9
1952	43.691	-0,8	5.650	-1,9
1953	49.902	14,2	6.384	13,0
1954	51.611	3,4	6.539	2,4
1955	55.453	7,4	6.961	6,4
1956	58.470	5,4	7.280	4,6
1957	63.452	8,5	7.837	7,5
1958	65.369	3,0	7.998	2,0
1959	68.431	4,7	8.287	3,6
1960	70.881	3,6	8.512	2,7
1961	78.674	11,0	9.364	10,0

Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ κεφαλὴν προϊόντος ἐχρησιμοποιήθησαν ὑπολογισμοὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας⁽²⁾. Ἡ ὅλη περίοδος δύναται νὰ ἐξετασθῇ καὶ εἰς δύο βραχυτέρας περιόδους ἥτοι τὴν περίοδον 1950—1955 καὶ 1956—1961.

Αἱ μεταβολαὶ τοῦ ρυθμοῦ τῆς περιόδου τῶν πρώτων ἑξ ἐτῶν εἶναι ὑψηλότεραι τῶν μεταβολῶν τοῦ δευτέρου τμήματος τῆς περιόδου ὡς δεικνύει ὁ κατωτέρω πίναξ.

Πίναξ 2

Μέσοι ἐτήσιοι ρυθμοὶ ἀναπτύξεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος

Περίοδος	Σύνολον προϊόντος	Προϊόν κατὰ κεφαλὴν
1950—1955	6,35	5,25
1956—1961	6,10	5,15
1950—1961	6,15	5,15

Ὁ διαφορετικὸς ρυθμὸς ἀναπτύξεως μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν περιόδων, οφείλεται εἰς ποικίλους λόγους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐκτεθοῦν ὅταν θὰ ἐξετασθῇ ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῶν κατ' ἴδιαν κλάδων τῆς οἰκονομίας.

Ὡς ἤδη ἐσημειώθη, εἶναι ἐνδιαφέρον ἐπίσης νὰ ἐξευρεθοῦν τὰ ἀριθμητικὰ δεδομένα, τὰ ὁποῖα δεικνύουν τὴν μεταβολὴν τοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως ἀπὸ μίαν περίοδον πρὸς ἄλλην, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς μεταβολὰς τῆς ἀπασχολήσεως. Ἡ μέτρησις θὰ ἦτο τελειότερα ἐὰν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν αἱ ὠραι ἐργασίας κατὰ ἀπασχολούμενον. Ἐν τούτοις, πλήρεις πληροφορίαι ἐπὶ τῆς ἀπασχολήσεως δὲν εἶναι διαθέσιμοι, ἀπὸ ἀπόψεως ἀριθμοῦ ἀπασχολούμενων ἢ ὠρῶν ἐργασίας κατὰ ἀπασχολούμενον διὰ τὸ σύνολον τῆς οἰκονομίας ὡς καὶ διὰ τοὺς κατ' ἴδιαν κλάδους διὰ τὴν ἐρευνωμένην περίοδον. Τὰ μόνα διαθέσιμα στοιχεῖα εἶναι τῶν ἀπογραφῶν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ἐτῶν 1951 καὶ 1961. Βασισθέντες ἐπὶ τῶν δύο ἀπογραφῶν ἐγένετο ὑπολογισμὸς τῆς ἀπασχολήσεως διὰ τὴν ἐνδιάμεσον περίοδον⁽³⁾.

Ὁ ρυθμὸς ἀνάδου τοῦ ἐτησίου προϊόντος κατ' ἀπασχολούμενον εἰς στα-

2) Στατιστικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Ἑλλάδος, σελὶς 13, Ἀθῆναι 1962.

Ὑπολογισμοὶ πληθυσμοῦ κατὰ τὸ μέσον τοῦ ἔτους

Ἔτη	Πληθυσμὸς	Ἔτη	Πληθυσμὸς	Ἔτη	Πληθυσμὸς
1950	7.566	1954	7.893	1958	8.173
1951	7.646	1955	7.966	1959	8.258
1952	7.733	1956	8.031	1960	8.327
1953	7.817	1957	8.096	1961	8.402

3) Διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ τύπου $x_i = T_{x_i} (\psi_i - T_{\psi_i})$ προῆλθον τὰ κάτω-

θεράς τιμᾶς 1954 καὶ αἱ ἐτήσια μεταβολαὶ ἐμφανίζονται εἰς τὸν ἐπόμενον πίνακα.

Πίναξ 3

Ἐτήσιον προϊόν τῆς Ἑλλάδος κατ' ἀπασχολούμενον διὰ τὰ ἔτη 1950-1961

Ἔ τ η	Ἐτήσιον προϊόν κατ' ἀπασχολούμενον	
	Εἰς δραχμὰς εἰς σταθεράς τιμὰς	Ἐτήσιοι μεταβολαὶ εἰς %
1950	13.065	—
1951	13.999	7,1
1952	13.765	-1,6
1953	15.585	13,2
1954	15.989	2,6
1955	17.021	6,5
1956	17.805	4,6
1957	19.158	7,5
1958	19.572	2,2
1959	20.318	3,9
1960	20.872	2,7
1961	22.977	10,1

Οἱ ἀνωτέρω ἀριθμοὶ οἱ δεικνύοντες τὰς ἐτησίας μεταβολὰς δὲν θὰ πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ὅτι ἐκφράζουν τὰς πραγματικὰς μεταβολὰς διότι περιλαμβάνεται ὁ κλάδος τῆς γεωργίας, ὅστις ἐπηρεάζεται ἀποφασιστικῶς ἀπὸ παράγοντας οἱ ὅποιοι ἐκφεύγουν τοῦ ἀνθρωπίνου ἐλέγχου.

Ὁ ρυθμὸς προόδου τοῦ κατ' ἀπασχολούμενον προϊόντος παρουσιάζει τὴν ἰδίαν πρὸς τὸ κατὰ κεφαλὴν προϊόν κίνησιν ἀλλὰ εἰς ἐπίπεδον ὀλίγον ὑψηλότερον.

θι στοιχεῖα. Ἐνθα :

x = ἐνεργὸς πληθυσμὸς

ψ = συνολικὸς πληθυσμὸς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἔτους

Ἔ τ ο ς	Ἐνεργὸς πληθυσμὸς	Ἀνεργία	Ἀπασχόλησις
1950	3.292	174	3.118
1951	3.324	179	3.145
1952	3.371	197	3.174
1953	3.413	211	3.202
1954	3.446	218	3.228
1955	3.479	221	3.258
1956	3.501	217	3.284
1957	3.525	213	3.312
1958	3.560	220	3.340
1959	3.604	236	3.368
1960	3.631	235	3.396
1961	3.663	239	3.424

Πίναξ 4

Ακαθάριστον έγχώριον προϊόν τής Ελλάδος κατά κλάδους οικονομικής δραστηριότητας
 δια τὰ έτη 1950 - 1961

Είς σταθέρως τιμὰς 1954
 Είς έκατ. δραχμῶν

	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
1. Γεωργία	13.165	15.201	14.332	18.071	17.729	19.304	19.483	22.499	20.812	21.840	20.435	24.153
2. Βιομηχανία	9.123	9.439	9.363	10.932	12.415	13.525	14.784	15.666	17.524	18.215	20.316	22.117
3. Υπηρεσία	18.450	19.388	19.996	20.899	21.467	22.624	24.203	25.287	27.033	28.376	30.130	32.404
Σύνολον	40.738	44.028	43.691	49.902	51.611	55.453	58.470	63.452	65.369	68.431	70.881	78.674

Είναι γνωστόν ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρελθούσης δεκαετίας οἱ σκοποὶ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἐν Ἑλλάδι δὲν περιορίζοντο μόνον εἰς τὸ νὰ ἐπιτευχθῇ ὑψηλὸς ρυθμὸς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἀλλὰ ἀπέβλεπον καὶ εἰς διαρθρωτικὰς μεταβολὰς τῆς Οἰκονομίας. Ὅθεν, εἶναι ὡσαύτως λίαν σημαντικὸν νὰ γνωρίζωμεν τὸν ρυθμὸν ἀναπτύξεως τῶν κατ' ἴδιαν κλάδων, ἤτοι Γεωργίας, Βιομηχανίας, Ὑπηρεσιῶν ὡς καὶ τὰς μεταβολὰς, αἵτινες ἔλαβον χώραν μεταξὺ αὐτῶν. Ὁ πίναξ 4 εἰς τὴν σελίδα 767 δεικνύει τὸ ἀκαθάριστον ἔγχώριον προϊὸν τῆς Ἑλλάδος κατὰ κυρίους κλάδους οἰκονομικῆς δραστηριότητος διὰ τὰ ἔτη 1950 - 1961.

Ἡ ἀπόλυτος αὐξησης καὶ ὁ ἐτήσιος ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῶν κλάδων τῆς οἰκονομίας ἐμφανίζεται εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα :

Πίναξ 5

Τομεῖς	1950-1955		1956-1961		1950-1961	
	Μεταβολὴ 1950=100	Ἐτήσιον ποσοστὸν αὐξήσεως	Μεταβολὴ 1956=100	Ἐτήσιον ποσοστὸν αὐξήσεως	Μεταβολὴ 1950=100	Ἐτήσιον ποσοστὸν αὐξήσεως
Γεωργία (1)	146,6	7,95	124,0	4,40	183,5	5,65
Βιομηχανία (2)	148,2	8,20	149,6	8,40	242,4	8,40
Ὑπηρεσίαι (3)	122,6	4,15	133,9	6,00	175,6	5,25
Ἀκαθάριστον Ἐγχώρ. προϊὸν	136,1	6,35	134,6	6,10	193,1	6,15

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950 ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξε ταχεῖα. Ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως ἦτο εἰς ἀπὸ τοὺς πλέον ταχεῖς, ἐν εἰρηνικῇ περιόδῳ, μεταξὺ ἄλλων χωρῶν (1) διὰ τὴν ἰδίαν σχεδὸν περίοδον. Γενικῶς, ὁ ρυθμὸς αὐτὸς ὀφείλεται ἐν πολλοῖς εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ σημεῖον ἐκκινήσεως εἶναι λίαν χαμηλόν, λόγῳ τῆς ἐκ τοῦ πολέμου ἀνατροπῆς τῆς οἰκονομίας. Φυσικὰ ἡ ταχεῖα ἄνοδος τῆς οἰκονομίας τεραστίως διηκολύνθη ἐκ τῆς εἰσροῆς κεφαλαίων ὡς εἶναι τὰ κεφάλαια τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ, τῶν πολεμικῶν ἐπανορθώσεων καὶ λοιπῶν δωρεῶν.

α) Γεωργία

Ἡ Γεωργία εἶναι δευτέρα κατὰ σειρὰν ἀπὸ ἀπόψεως ρυθμοῦ ἐξελίξεως

1) Περιλαμβάνονται : Γεωργία-Κτηνοτροφία-Δάση-Ἀλιεία.

2) Περιλαμβάνονται : Ὀρυχεῖα-Μεταποίησης-Ἡλεκτρισμὸς - Φωταερίον - Ὑδρευσις - Κατασκευαί.

3) Περιλαμβάνονται : Μεταφοραί-Ἐμπόριον-Τράπεζαι-Οἰκισμὸς-Δημοσία Διοικησις-Ἀμυνα-Ὑγεία-Ἐκπαίδευσις καὶ ἄλλα ἐπαγγέλματα.

4) D. C. Paige etc. «Economic growth : The last hundred years», National Institute, Economic Review, No 16, July 1961, page 29, Table 3. Japan was in first rank with an average rate 6.1 %.

μέσον ποσοστόν άνόδου 5,65 διά τήν περίοδον τών δώδεκα έτών. Ό μέσος έτήσιος ρυθμός αύξήσεως τοϋ γεωργικοϋ προϊόντος ήτο οϋσιαστικώς άνώτερος κατά τήν διάρκειαν τών πρώτης περιόδου τών έξ έτών άπό τήν δευτέραν περίοδον. Ό κύριος λόγος φυσικά δι' αύτήν τήν άξιοσημείωτον διαφοράν, εις τόν ρυθμόν άναπτύξεως, είναι τó γεγονός ότι ή άγροτική παραγωγή εις τήν άρχήν τοϋ έτους 1950 εύρίσκετο εις άπολύτως χαμηλήν στάθμην και συνεπώς τó περιθώριον διά τήν αύξησίν της ήτο μάλλον μέγαλον. Οϋτως, ή εισαγωγή νεωτέρας τεχνικής όπως ή χρήσις μηχανών, καλύτερων σπόρων, λιπασμάτων και έντομοκτόνων συγχρόνως δέ και ή παράδοσις εις τήν καλλιέργειαν νέας άροσίμου γής, κατόπιν άποξηραντικών και λοιπών έργων έγγείων βελτιώσεων, προεκάλεσαν τήν αύξησιν ταύτην εις τó γεωργικόν εισόδημα κατά τήν διάρκειαν τής περιόδου 1950-1955. Μέχρι τοϋ έτους 1955 ή γεωργική παραγωγή είχε φθάσει εις λογικόν επίπεδον, γεγονός τó όποιον σημαίνει ότι περαιτέρω αύξήσεις δέν ήσαν άρκετά εύκολοι. Οϋτως, αί προσπάθειαι αί άποσκοπούσαι εις ύψηλότερον γεωργικόν πραγματικόν εισόδημα κατά τήν διάρκειαν τής περιόδου 1956-1961 δέν θα έφερον αναλόγους αύξήσεις άπό εκείνας τής προηγούμενης περιόδου.

β) Βιομηχανία

Ή Βιομηχανία είναι πρώτη εις τήν σειράν άπό άπόψεως ρυθμοϋ έξελίξεως μέ μέσον ποσοστόν ρυθμοϋ άνόδου 8,40 διά τήν ύπό έξέτασιν περίοδον. Ό ρυθμός άνόδου τής βιομηχανικής παραγωγής κατά τήν διάρκειαν όλοκλήρου τής περιόδου 1950 - 1961 ήτο πάντα ύψηλός και δέν παρουσίασεν άξιοσημειώτους διακυμάνσεις. Είναι γεγονός ότι οί κατ' ίδίαν τομείς τής βιομηχανίας δέν παρουσίασαν τήν ίδίαν άνοδον. Οϋτω, καθίσταται χρήσιμος περαιτέρω άνάλυσις ίνα καταστή δυνατή ή μελέτη τής άναπτύξεως τών καθ' έκαστον τομέων αύτής.

Ό άκόλουθος πίναξ 6, εις τήν σελίδα 770, παρουσιάζει τόν έπιτευχθέντα ρυθμόν άναπτύξεως παρ' ένός έκάστου έκ τών τομέων οί όποιοί άπαρτίζουν τήν όλην βιομηχανίαν.

Άπό τά στοιχειά, τά όποία παρουσιάζονται εις τόν πίνακα 6 δύναται τις νά ίδιη ότι έκαστος τομέυς έχει έπιτελέσει συνεχή πρόοδον κατά τήν διάρκειαν τής περιόδου 1950 - 1961. Ό ρυθμός άνόδου είναι σημαντικώς διάφορος άπό τομέα εις τομέα και έλαβον χώραν διακυμάνσεις εις τόν μέσον ρυθμόν αύξήσεως ένός έκάστου τομέως, ειδικώς δέ εις τās έξορύξεις και κατασκευάς.

Όρυχεία-Δατομεία

Ή παραγωγή εις τόν τομέα τής έξορύξεως κλπ. ηϋξήθη ταχύτερον άπό τούς λοιπούς τομείς τής βιομηχανίας. Ό ρυθμός άνόδου τής παραγωγής τών λατομικών προϊόντων κατά τήν διάρκειαν όλοκλήρου τής περιόδου 1950-1961 ήτο ό ύψηλότερος και παρουσίασε τεραστίαν αύξησιν κατά τήν διάρκειαν τής πρώτης περιόδου μέ μέσον έτήσιον ρυθμόν 19,20 %/ο. Εις τήν δευτέραν περίοδον παρατηρείται έπιβράδυνσις τοϋ ρυθμοϋ άναπτύξεως. Προφανώς, αί ύψη-

Πίναξ 6

Τομείς	1950-1955		1956-1961		1950-1961	
	Μεταβολή 1950=100	Ετήσιος μέσος ρυθμός αύξησης	Μεταβολή 1956=100	Ετήσιος μέσος ρυθμός αύξησης	Μεταβολή 1950=100	Ετήσιος μέσος ρυθμός αύξησης. (%)
1. Ύφαισμα κλπ.	240,3	19,20	149,0	8,30	403,4	13,50
2. Μεταποιήσις	146,3	7,90	138,9	6,80	216,8	7,30
3. Ηλεκτρισμός-Φωτ- αέριον-Υδρευσις	174,4	11,75	176,2	12,00	357,9	12,30
4. Κατασκευαί	134,2	6,05	187,6	13,40	297,9	10,50
Βιομηχανία	148,2	8,20	149,6	8,40	242,4	8,40

λαί αὐταὶ αὐξήσεις εἰς τὰς ἐξορυκτικὰς ἐργασίας ὀφείλονται εἰς τοὺς ἀκολουθούς λόγους. Ἡ μεταλλευτικὴ καὶ λατομικὴ παραγωγή ἦτο τελείως χαμηλὴ κατὰ τὰ πρὸ τοῦ 1950 ἔτη. Ἡ χαμηλὴ δραστηριότης τῶν βιομηχανιῶν αὐτῶν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποδοθῆ εἰς τὰς ἀνωμάλους συνθήκας, αἱ ὁποῖαι ἐπεκράτησαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὴν Ἑλλάδα, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν ὡς πρὸς τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν μεταλλείων. Ἐπίσης αἱ συνθήκαι τῆς ἀγορᾶς καὶ εἰδικῶς ἡ ζήτησις διὰ μερικὰ μεταλλεύματα πρὸ τοῦ 1950 δὲν διήγειρεν ἀρκετὰ τὴν μεταλλευτικὴν παραγωγήν. Ἀπεναντίας, ἡ ζήτησις διὰ τινὰ μεταλλεύματα, ὅπως ὁ βωξίτης, ἀπὸ τὰς ξένας ἀγορᾶς ἦτο λίαν ὑψηλὴ διαρκούντος τοῦ ἔτους 1950. Ἐπίσης ἡ ἐσωτερικὴ ζήτησις λιγνίτου χρησιμοποιουμένου διὰ παραγωγήν ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀπὸ τὸ νέον ἐργοστάσιον τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως ἠλεκτρισμοῦ εἰς τὸ Ἀλιβέριον καὶ Πτολεμαίδα ἔδωσε μεγαλυτέραν ὄψιν διὰ περαιτέρω αὐξήσεις τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν μεταλλείων καὶ λιγνιτωρυχείων.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν λατομείων δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὅτι αὕτη ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς αὐξήσεως τῆς οἰκοδομικῆς δραστηριότητος τῆς χώρας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν λόγω περιόδου.

Μεταποιήσις

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν περιόδου ἡ μεταποιητικὴ παραγωγή νῦν ἦτο κατὰ 117% ὀπερ ἀντιστοιχεῖ εἰς μέσιν ἐτησίαν αὐξήσιν 7,3%. Ὁ ρυθμὸς οὗτος ἀνόδου εἶναι ὁ χαμηλότερος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἴδιον ρυθμὸν τὸν ἀντιστοιχοῦντα εἰς ὁποιοδήποτε ἐκ τῶν ἄλλων τριῶν βιομηχανικῶν τομέων (βλέπε πίνακα 6 ἀνωτέρω). Ἐπίσης, αἱ ἐτήσια ἀπόλυτοι αὐξή-

5) Εἰς τὸ παρὸν σημείωμα ὅταν γίνεται μεία τοῦ ὄρου «μέσος ἐτήσιος ρυθμὸς ἀναπτύξεως» τὰ σχετικὰ στοιχεῖα ἔχουν ὑπολογισθῆ συμφώνως πρὸς τὴν μέθοδον τοῦ ἀνατοκισμοῦ.

σεις τῆς παραγωγῆς δὲν ἔδειξαν ἀξιοσημειώτους διακυμάνσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐρευνωμένης περιόδου.

Ἡ συγκριτικῶς χαμηλὴ ἀνάπτυξις τῶν μεταποιητικῶν βιομηχανιῶν δύναται νὰ ἀποδοθῆ, ἀφ' ἐνὸς εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἑλληνικὴ μεταποιητικὴ βιομηχανία παράγει μόνον διὰ τὴν μικρὰν καὶ χαμηλοῦ εἰσοδήματος ἐσωτερικὴν ἀγοράν, καθ' ὅσον αἱ ἐξαγωγαὶ τῶν προϊόντων εἶναι ἐπουσιώδεις καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ ὅτι αἱ ἑλαφρὰ βιομηχανία ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ συνόλου τῆς μεταποιητικῆς παραγωγῆς. Ὁ ἀκόλουθος πίναξ 7 παρουσιάζει τὴν διάρθρωσιν τῶν μεταποιητικῶν βιομηχανιῶν διὰ τὰ ἔτη 1950 καὶ 1961 καὶ τὸν ἀπόλυτον καὶ μέσον ἐτήσιον ρυθμὸν ἀναπτύξεως διὰ τὰ αὐτὰ ἔτη.

Πίναξ 7

Εἰς σταθ. τιμὰς 1954

Τομεῖς	1950	1950-1955		1956-1961		1950-1961		1961
		Μεταβολὴ 1950=100	Μέσος ἐτήσιος ρυθμὸς ἀνάδου	Μεταβολὴ 1956=100	Μέσος ἐτήσιος ρυθμὸς ἀνάδου	Μεταβολὴ 1950=100	Μέσος ἐτήσιος ρυθμὸς ἀνάδου	
1. Τροφίμων — ποτῶν καὶ καπνοῦ	22,6	147,6	8,10	102,8	0,55	178,9	5,45	18,6
2. Ὑφαντουργικαὶ	18,6	120,8	3,85	126,7	4,85	158,9	4,30	13,6
3. Ἐνδύσεως	18,5	127,6	5,00	127,2	4,95	163,9	4,60	14,0
4. Ζύλου	7,8	144,0	7,55	130,0	5,40	202,8	6,65	7,3
5. Χάρτου	3,5	172,7	11,55	185,4	13,15	362,2	12,40	5,8
6. Χημικαὶ	11,1	152,6	8,80	187,8	13,45	271,6	9,50	13,9
7. Οἰκοδομικαὶ, Κερα- μευτικαὶ, Ὑάλου	3,6	228,6	18,00	128,5	5,15	316,1	11,05	5,2
8. Βασικαὶ μεταλλο- ουργικαὶ	1,0	249,3	20,00	184,8	13,05	497,2	15,70	2,4
9. Μηχανολογικοὶ καὶ ἐπεξεργασίας με- τάλλου	9,3	161,0	10,00	174,6	11,80	282,4	9,90	12,2
10. Κατασκευῆς μετα- φορικῶν μέσων	0,8	428,8	33,80	218,4	16,90	1117,3	24,50	3,9
11. Λοιπαὶ	3,2	114,3	2,70	164,9	10,50	210,8	7,00	3,1
Σύνολον	100,0	146,3	7,90	138,9	6,80	216,8	7,30	100,0

Ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ ἀνωτέρω πίνακος παρατηρεῖται ἡ διάρθρωσιν τῶν μεταποιητικῶν βιομηχανιῶν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν περιόδου. Πράγματι, κατὰ τὸ ἔτος 1950 αἱ βαρεῖαι βιομηχανία (6)

6) Εἰς τὴν βαρεῖαν βιομηχανίαν περιλαμβάνονται αἱ βιομηχανία, χάρτου, χημικῶν, βασικῶν μεταλλουργικῶν, ἐπεξεργασίας μετάλλου καὶ μεταφορικῶν ἐξοπλισμῶν.

ἀπετέλουν τὸ 26% τοῦ συνόλου τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ τὸ 38% κατὰ τὸ ἔτος 1961. Ἡ παρατηρουμένη μεταβολὴ εἶναι ἐνδιαφέρουσα, δεδομένου ὅτι μίᾳ περιόδῳ δώδεκα ἐτῶν εἶναι μᾶλλον ἐξαιρετικῶς βραχεῖα ἵνα σημειωθοῦν βασικαὶ διαρθρωτικαὶ μεταβολαί. Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς τῆς βαρεῖας βιομηχανίας εἶναι ἄρκετὰ ἔντονος καὶ εἰδικῶς τῶν βιομηχανιῶν μεταφορικῶ ἐξοπλισμοῦ μὲ δείκτην 1.117,3, ἀντιστοιχοῦντος εἰς μέσον ἐτήσιον ρυθμὸν ἀνόδου 24,5% καὶ τῶν βασικῶν μεταλλουργικῶν βιομηχανιῶν μὲ δείκτην 397% ἀντιστοιχοῦντος εἰς μέσον ἐτήσιον ρυθμὸν ἀνόδου 15,7% τοῦναντίον δὲ ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῶν ἐλαφρῶν βιομηχανιῶν (7) εἶναι χαμηλός.

Ἡλεκτρισμὸς—Φωταερίον—Υδροεὐσις

Ὁ πλέον ἐνδιαφέρων κλάδος εἶναι ὁ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Ἡ παραγωγή τοῦ κλάδου τούτου ἐτριπλασιάσθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου 1950—1961. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐν λόγω κλάδου φυσικὰ ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἠλεκτρικῶν παραγωγικῶν μονάδων μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος ἐξηλεκτρισμοῦ καὶ εἰδικῶς ἀπὸ τὸ ἔτος 1953 ὅτε ἡ ἐργασία τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἡλεκτρισμοῦ ἤρχισεν ἀποτελεσματικῶς νὰ ἀποδίδῃ καρπούς.

Κατασκευαὶ

Ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τοῦ κλάδου τῶν κατασκευῶν εἶναι ἐπίσης ἐνδιαφέρων καθ' ὅσον ἀνέρχεται εἰς 10,5% δι' ὅλην τὴν περίοδον. Ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως εἰς τὸ δευτέρον ἡμῖσις τῆς περιόδου ἦτο ὑψηλότερος ἀπὸ τὸν ρυθμὸν τοῦ πρώτου ἡμίσεος. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς πρόγραμμα δημοσίων ἐπενδύσεων μεγαλύτερου ὕψους διὰ τὰ ἔτη 1956 καὶ ἀκολουθῶς.

γ) Ὑπηρεσίαι

Ἡ αὐξήσις τῆς δραστηριότητος τῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου 1950-1955 εἶναι χαμηλοτέρα καὶ σημαντικῶς ἀνωτέρα κατὰ τὸ δευτέρον τμήμα τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν περιόδου. Ἐν προκειμένῳ εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ διακριθοῦν τὰ δεδομένα τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν δραστηριότητα τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν μεταφορῶν ἀπὸ τὰ δεδομένα, τὰ ὁποῖα συσχετίζονται πρὸς τὰς λοιπὰς ὑπηρεσίας, ὡς εἶναι αἱ ὑπηρεσίαι δημοσίας διοικήσεως, ὑγείας, ἐκπαιδεύσεως καὶ λοιπῶν δραστηριοτήτων, διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ προηγούμεναι εἶναι στενὰ συνδεδεμέναι πρὸς τὸν ὄγκον τῆς πραγματικῆς παραγωγῆς τῆς οἰκονομίας, ὑπὸ τὴν στενήν τοῦ ὅρου ἔννοιαν, ἐνῶ αἱ τελευταῖαι εἶναι δραστηριότητες, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ συσκοτίσουν τὴν εἰκόνα τῆς πραγματικῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας, καὶ λόγω τῆς φύσεώς των ἀλλὰ καὶ λόγω τῶν στατιστικῶν δυσχερειῶν διὰ τὴν μέτρησίν των, εἰδικώτερον δὲ εἰς πραγματικὰς τιμάς.

Ὁ ἀκόλουθος πίναξ 8 δίδει τὴν ἀνωτέρω ἀναφερθεῖσαν διάκρισιν.

7) Εἰς τὴν ἐλαφρὰν βιομηχανίαν περιλαμβάνονται αἱ βιομηχαναὶ τροφίμων, ποτῶν, καπνοῦ, ὑφαντουργικῶν, ἐνδύσεως καὶ ξύλου.

Πίναξ 8

Τομείς	1950-1955		1956-1961		1950-1961	
	Μεταβολή 1950=100	Μέσος ετήσιος ρυθμός & ναπτύξεως	Μεταβολή 1956=100	Μέσος ετήσιος ρυθμός & ναπτύξεως	Μεταβολή 1950=100	Μέσος ετήσιος ρυθμός & ναπτύξεως
Γεωργία	146,6	7,95	124,0	4,40	183,5	5,65
Βιομηχανία	148,2	8,20	149,6	8,40	242,4	8,40
Μεταφοραί-Εμπόριον	124,0	4,40	132,9	5,85	178,9	5,45
Λοιπαί υπηρεσίαι	121,4	3,95	134,8	6,15	172,7	5,10
Σύνολον	136,1	6,35	134,6	6,10	193,1	6,15

Ἐπίσης εἶναι σημαντικὸν νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ διάρθρωσις τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας ἤρχισε νὰ μεταβάλλεται κατόπιν τῆς καταβαλλομένης προσπάθειας πρὸς ἐκβιομηχάνισιν τῆς χώρας με ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν αὔξησιν τῆς ποσοστιαίας συμμετοχῆς τῆς μεταποιήσεως εἰς τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν. Ἡ βιομηχανία ἀντεπροσώπευε τὸ 26,8% τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος κατὰ τὴν περίοδον 1956-1961 καὶ τὸ 22,7% κατὰ τὴν περίοδον 1950-1955, ἐνῶ ἡ συμμετοχὴ τῆς Γεωργίας ἐμειώθη ἀπὸ 34,3% εἰς 31,9%, ἀντιστοίχως.

Ὁ ἀκόλουθος πίναξ 9 ἐμφανίζει τὰς μεταβολὰς αἱ ὁποῖαι ἔλαβον χώραν μεταξὺ τῶν δύο περιόδων 1950-1955 καὶ 1956-1961.

Πίναξ 9

Εἰς ἑκατ. δραχ.
Εἰς τιμὰς 1954

Τομείς	1950-1955		1956-1961	
Γεωργία	16.300	34,3	21.537	31,9
Βιομηχανία	10.800	22,7	18.104	26,8
Μεταφοραί - Ἐμπόριον	9.644	20,3	13.450	19,9
Λοιπαί Ὑπηρεσίαι	10.827	22,7	14.455	21,4
Ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν	47.571	100,0	67.546	100,0

II

Παράγοντες ἀναπτύξεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων δώδεκα ἐτῶν, ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία ἐπέτυχε ἓνα ταχὺν ρυθμὸν ἀναπτύξεως, διὰ τῆς αὔξησεως τῆς συνολικῆς παραγωγῆς, αὔξησεως τῆς παραγωγικότητος καὶ τοῦ κατὰ κεφαλὴν πραγματικοῦ εἰσοδήματος. Αὔξησις τοῦ κατὰ κεφαλὴν πραγματικοῦ εἰσοδήματος προφανῶς σημαίνει αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος. Αἱ μεταβολαὶ τῆς παρα-

γωγικότητα των διαφόρων κλάδων της ελληνικής οικονομίας δεν είναι εύκολον να υπολογισθούν, λόγω έλλειψως αξιόπιστων στοιχείων ωριαίας απασχολήσεως. Μεταβολαί της παραγωγικότητας κατά προχείρους υπολογισμούς έχουν ως ακολούθως:

Κλάδοι	1951 - 1961	
	Μεταβολαί	
	Απασχόλησις %	Ετήσιον προϊόν κατά απασχολούμενον %
Γεωργία	4.1	4.3
Βιομηχανία	22.2	6.7
Υπηρεσίαι	11.1	4.1
Σύνολον	9.0	5.1

Η αύξησης του πραγματικού εισοδήματος αφ' έτέρου οφείλεται εις διαφόρους παράγοντας. Η αύξησης διαφέρει από κλάδον εις κλάδον διότι ή συμβολή των νέων και παλαιών κλάδων είναι διάφορος.

Ειδική μνεία επί της ανάπτυξεως εκάστου κλάδου γίνεται κατωτέρω :

Γεωργία

Ολόκληρος ή αύξησης της γεωργικής παραγωγής δύναται να αποδοθῆ εις αριθμόν παραγόντων οί σπουδαιότεροι εκ των οποίων είναι :

I) Ο κλάδος της Γεωργίας είχε την μεγαλύτεραν μερίδα των συνολικών κρατικών επενδύσεων, περίπου 18% κατά την διάρκειαν της περιόδου 1950 - 1961 και εκ των οποίων τὸ μέγιστον τμήμα ἦτο ή δαπάνη δι' άρδευτικά και άποστραγγιστικά έργα.

II) Η σημαντική αύξησης του ποσοῦ των λιπασμάτων και γεωργικῶν φαρμάκων, τὰ όποια ἐχρησιμοποιήθησαν. Η αύξησης αὕτη διηκολύνθη εύρέως, υπό του Κράτους, τὸ όποιον έπεδότησε τὰς σχετικὰς τιμάς.

III) Η αύξησης της έσωτερικής ζήτησεως των γεωργικῶν προϊόντων ἐν γένει, καθὼς επίσης και ή αύξησης της ζήτησεως του έξωτερικού δι' ώρισμένα προϊόντα ὅπως π.χ. τὰ έσπεριδοειδή (δηλαδή λεμόνια, πορτοκάλια κλπ.). Θά πρέπει να σημειωθῆ ότι πρόσθετος παράγων, ἐνθαρρύνων τόσο την έσωτερικήν ὄσον και την έξωτερικήν ζήτησιν των άγροτικών προϊόντων ἦτο ή σημαντική αύξησης των εργοστασιῶν έπεξεργασίας φρούτων και λαχανικῶν.

IV) Αί τιμαί ασφαλείας ώρισμένων βασικῶν γεωργικῶν προϊόντων, ὅπως σίτου, ελαιολάδου, καπνοῦ, βάμβακος, σταφίδος κλπ.

V) Η καθιέρωσις νέων μεθόδων παραγωγής, ή χρῆσις καλλιτέρας σπορῶς και ή χρῆσις καλλιτέρων συστημάτων άρδεύσεως κλπ.

Ἡ αὐξησις τῆς ἑλληνικῆς γεωργικῆς παραγωγῆς θὰ ἠδύνατο νὰ διακριθῆ εἰς αὐξησιν προερχομένην ἐκ καλλιιεργειῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἠδύναντο νὰ ὀνομασθοῦν «σύγχρονοι κλάδοι» καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς αὐξησιν καλλιιεργειῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἠδύναντο νὰ ὀνομασθοῦν «ἐκ παραδόσεως κλάδοι». Ἡ διάκρισις αὕτη βασίζεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι μεταπολεμικῶς ἡ παραγωγή μὲν ὠρισμένων σημαντικῶν προϊόντων ἔχει παρουσιάσει ἀλματώδη αὐξησιν. ἡ παραγωγή δὲ ἄλλων προϊόντων φυσιολογικὰς διακυμάνσεις ἢ παρέμεινε σταθερά. Εἰς τὰ προϊόντα τῆς πρώτης διακρίσεως δύναται τις νὰ περιλάβῃ τὸν βάμβακα, τὴν ὄρυζα, τὰς κτηνοτροφὰς καὶ τὰ λαχανικά, ἐνῶ εἰς τὰ τῆς ἐτέρας διακρίσεως τὸν καπνόν, τὸν σίτον καὶ τὰ λοιπὰ δημητριακά.

Τὰ ἀκαθάριστα ἔσοδα κατὰ στρέμμα μεταξύ τῶν ἐτῶν 1950-1951 ἐμφανίζονται εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα 10 τῆς σελίδος 776.

Ἐπὶ πλέον ἡ αὐξησις τῆς παραγωγῆς φρούτων καὶ ἐλαιολάδου, διὰ τὴν ἰδίαν περίοδον, παρωτρύνθη ἀπὸ τὴν αὐξησιν τῆς ἐγχωρίου καὶ ξένης ζήτησεως. Πρὸς ἴκα ὀποίησιν τῆς ζήτησεως ταύτης ἀπὸ τοῦ ἔτους 1953⁽⁸⁾, ἐφυτεύθησαν νέα ὀπωροφόρα δένδρα, τὰ ὁποῖα ὑπολογίζονται ὅτι ἀνῆλθον εἰς 25 ἑκατ. δένδρα. Οὕτως ἡ συνολικὴ παραγωγή φρούτων καὶ ἐλαιολάδου τῶν ἐτῶν 1950-1961 ἠϋξήθη κατὰ 44% ὅπως ἐμφανίζεται εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα.

Προϊόντα	Παραγωγή εἰς χιλ. τόν.		Μεταβολαὶ (1950=100)
	1950	1961	
Ἐλαῖαι ⁽⁹⁾	42	54	128
Ἐλαιόλαδον	89	153	172
Σταφῖς καὶ Σουλτανίνα	117	144	123
Λοιπὰ ἀμπελοουργικὰ προϊόντα	565	500	88
Ἐσπεριδοειδῆ	121	318	263
Νωποὶ καρποὶ	113	326	288
Ξηροὶ καρποὶ	74	118	159
Σύνολον	1.121	1.613	144

Ἀπὸ τὸν ὡς ἄνω πίνακα δύναται τις νὰ ἴδῃ λίαν μεγάλην αὐξησιν ἐσπεριδοειδῶν δηλαδὴ πορτοκαλιῶν καὶ παρομοίων νωπῶν καρπῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μεγαλύτερον τμῆμα ἐξάγεται.

Συνεπῶς ἡ συνολικὴ αὐξησις τοῦ πραγματικοῦ προϊόντος τοῦ κλάδου τῆς γεωργίας προέρχεται μᾶλλον ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐκ παραδόσεως

8) Πρὸ τοῦ ἔτους 1953 δὲν ὑπῆρχον στοιχεῖα.

9) Λόγω τῆς ἀνά δύο ἔτη ἠϋξημένης παραγωγῆς ὑπελογίσαμεν τὴν μέσην παραγωγὴν τῶν ἐτῶν 1950-1951 καὶ 1960-1961.

Π ί ν α ξ 1 0

Π ρ ο ι ό ν	Καλλιεργηθείσα έκτασις στρέμματα				'Ακαθάριστος όξια				'Ακυθάριστα έσοδα κατά στρέμμα		Αύξησης 1950=100	
	1950		1961		1950		1961		1950	1961	Στρέμ- ματα	'Εσοδον κατά στρέμμα
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
Σίτος	867.000	39,2	1.066.650	39,6	2.159	22,3	4.048	24,3	2.490	3.795	123	152
'Αραβόσιτος	248.300	11,2	194.800	7,2	427	4,4	592	3,6	1.720	3.039	78	177
'Ορυζα	9.700	0,4	21.700	0,8	89	0,9	237	1,4	9.175	10.922	224	119
Βρώμη	206.300	9,3	183.700	6,8	414	4,3	486	2,9	2.007	2.646	89	132
Λοιπά Δημητριακά	249.800	11,3	174.500	6,5	415	4,3	387	2,3	1.661	2.218	70	134
Λαχανικά	92.500	4,2	139.500	5,2	1.543	15,9	2.548	15,4	16.681	18.265	151	109
Γεώμηλα	34.400	1,6	40.800	1,5	462	4,8	620	3,7	13.430	15.196	119	113
Τομάτες	17.600	0,8	29.050	1,1	358	3,7	654	3,9	20.341	22.513	165	111
Λοιπά Λαχανικά	40.500	1,8	69.700	2,6	723	7,5	1.274	7,6	17.852	18.278	172	102
Καπνός	103.400	4,7	102.500	3,8	1.482	15,2	1.819	10,9	14.333	17.746	99	124
Βάμβαξ	77.300	3,5	206.400	7,7	561	5,8	2.097	12,6	7.257	10.160	267	140
Λοιπά βιομ. φυτά	44.900	2,1	37.900	1,4	124	1,3	119	0,7	2.762	3.140	84	114
Κτηνοτροφικά φυτά	192.800	8,7	395.000	14,7	602	6,2	1.409	8,5	3.122	3.567	205	114
Πεπονειδή	26.400	1,2	29.350	1,1	328	3,4	372	2,2	12.424	12.675	111	102
Σύνολον	2.210.900	100,0	2.691.550	100,0	9.687	100,0	16.662	100,0	4.381	6.190	122	141

καλλιιεργειών παρὰ ἀπὸ νέας καλλιιεργείας. Νέον προῖον καλλιιεργηθὲν εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι τὰ ζαχαρότευτλα ἀλλὰ ἡ καλλιιεργεία των εἰσήχθη μετὰ τὴν ὑπὸ ἐξέτασιν περίοδον.

Μεταλλεία καὶ Λατομεῖα

Ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἄλλων κλάδων τῆς οἰκονομίας ὅπως χημικῶν, τσιμέντου, ἠλεκτρισμοῦ, κατασκευῆς κτιρίων καὶ ἄλλων κατασκευῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ αὔξησις τῶν ἐξαγωγῶν, προεκάλεσαν τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς τοῦ κλάδου τούτου.

Μεταποιητικαὶ βιομηχανίαι

Εἶναι φυσικὰ δύσκολον νὰ διακριθῆ σαφῶς, ὁ σύγχρονος καὶ ὁ ἐκ παραδόσεως κλάδος εἰς τὸ σύνολον τῶν μεταποιητικῶν δραστηριοτήτων. Ὅπως δὴποτε ὁμως πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν δύναται τις νὰ ἐξετάσῃ τὸν ρυθμὸν ἀναπτύξεως κλάδου πρὸς κλάδον καὶ νὰ ἴδῃ ποῖοι ἐξ αὐτῶν ἔχουν παρουσιάσει σημαντικὴν αὔξησιν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου ἡ ὁποία μᾶς ἀφορᾷ. Τότε, θὰ προσπαθῆσωμεν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν ἐπιτευχθεῖσαν ἀνάπτυξιν καὶ νὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον ἡ ἀνάπτυξις αὕτη κλάδου πρὸς κλάδον δύναται νὰ συνδεθῆ μετὰ τὸν οὕτω καλούμενον σύγχρονον κλάδον ἢ μετὰς ἐκ παραδόσεως δραστηριότητος τῶν ἑλληνικῶν μεταποιητικῶν ἐπιχειρήσεων.

Εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα δίδεται ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῶν κλάδων τῆς μεταποιήσεως :

	1 9 6 1	
	1950 = 100	
Τροφίμων—ποτῶν—καπνοῦ	179	Βασικαὶ μεταλλουργικαὶ 497
Ἵφαντικαὶ	159	Μεταλλουργικαὶ
Ἵνδύσεως	164	Μηχανολογικαὶ καὶ ἠλεκτρ.
Ζύλου	202	εἰδῶν 282
Χάρτου	362	Κατασκευὴ μεταφορ. μέσων 1.117
Χημικαὶ	272	Λοιπαὶ 211
Οἰκοδομικαὶ—κεραμευτικαὶ		Σύνολον μεταποιήσεως 217
καὶ ὑάλου	316	Ἵλεκτρικαὶ κλπ. 358

Ἐκ τοῦ ὡς ἄνω πίνακος, εἶναι σαφές, ὅτι οἱ κλάδοι χάρτου, χημικῶν, οἰκοδομικῶν, κλπ., βασικῶν μεταλλουργικῶν, ἐπεξεργασίας μετάλλου κλπ., κατασκευῆς μεταφορικῶν μέσων καὶ παραγωγῆς ἠλεκτρισμοῦ ἔχουν σημειώσει σημαντικῶς ὑψηλότερον ρυθμὸν ἀναπτύξεως ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων κλάδων.

Ἐπὶ πλέον, εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ αὔξησις τῆς παραγωγικότητος τῶν ἀναφερθέντων μεταποιητικῶν κλάδων, ἔχει παρουσιάσει σημαντικὴν ἐπιτυχίαν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1951 καὶ 1961. Τοῦτο δύναται τις νὰ τὸ ἴδῃ εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα :

Εἰς σταθερὰς τιμὰς ἔτους 1954
Εἰς Δραχμὰς

Κλάδοι Μεταποιήσεως	Προστιθεμένη ἀξία κατὰ ἀπασχολούμενον		Δείκτης 1961
	1951	1961	1951=100
1. Χάρτου	21.519	52.609	244
2. Χημικαὶ	52.456	101.933	194
3. Οἰκοδομικαὶ	19.339	28.904	149
4. Μεταλλουργικαὶ	43.226	116.694	270
5. Μηχανολογικαὶ	12.178	32.361	266
6. Μεταφορικῶν μέσων	12.516	21.541	172
7. Ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας	55.536	115.157	207

Ἦδη βάσει τῶν ἐκτεθέντων στοιχείων τοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως καὶ τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος εἶναι λογικὸν νὰ ὑποστηριχθῆ ὅτι οἱ ὡς ἄνω ἀναφερθέντες ἑπτὰ κλάδοι δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὅτι ἀποτελοῦν «τοὺς συγχρόνους κλάδους» τῆς ἐλληνικῆς μεταποιήσεως, ἐνῶ ὅλοι αἱ ἄλλαι μεταποιητικαὶ δραστηριότητες δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἐκ «παραδόσεως κλάδοι».

Ἐν σχέσει πρὸς τοὺς παράγοντας οἱ ὅποιοι συνέβαλον εἰς τὴν σημαντικὴν ἀνάπτυξιν τῶν χαρακτηρισθέντων ὡς «συγχρόνων κλάδων» δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν τὰ κάτωθι :

α) **Χάρτου.** Ἡ αὐξησης τῆς παραγωγῆς τοῦ ἐν λόγῳ βιομηχανικοῦ κλάδου ἐπετεύχθη χάρις εἰς τὸν ἐκσυγχρονισμόν τῶν ὑπαρχόντων ἐργοστασίων. Εἰδικῶς ἡ παραγωγή χάρτου γραφῆς καὶ ἐκτυπώσεως ηὔξηθη ἀπὸ 9.000 τόννους τὸ ἔτος 1950 εἰς 29.000 τόννους τὸ ἔτος 1961 δηλ. κατὰ 222%. Ἐπίσης, ἡ παραγωγή χάρτου περιτυλίγματος ηὔξηθη ἀπὸ 11.000 τόννους τὸ 1950 εἰς 27.500 τόννους τὸ ἔτος 1961 δηλ. κατὰ 148%.

β) **Χημικαὶ.** Ἡ αὐξησης τῆς δραστηριότητος ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ νέου διυλιστηρίου πετρελαίου, κατὰ τὸ ἔτος 1958, τὸ εἰσόδημα τοῦ ὁποίου ἀνῆρχετο εἰς 310 ἑκατ. τρεχουσῶν δρχ. κατὰ τὸ ἔτος 1961. Ὡρισμένα ἄλλα νέα ἐργοστάσια ἐπίσης ἰδρύθησαν, ὅπως ἡ ΛΙΠΤΟΛ (παραγωγή ἀνθρακοπλίνθων) καὶ ΒΕΛΠΕΖ (βιομηχανία πυρείων).

γ) **Οἰκοδομικοῦ ὕλικου.** Ἡ σχετικὴ αὐξησης εἰς αὐτὸν τὸν κλάδον, θὰ ἠδύνατο κυρίως νὰ ἀποδοθῆ, εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐργοστασίων τσιμέντου. Ἡ παραγωγή τσιμέντων ηὔξηθη ἀπὸ 395.000 τόννους τὸ ἔτος 1950 εἰς 1.843.000 τόννους τὸ ἔτος 1961 δηλ. 366%.

δ) **Μεταλλουργικαὶ βιομηχανία.** Ἐν προκειμένῳ ἡ αὐξησης τῆς δραστηριότητος ὀφείλεται μᾶλλον εἰς τὸν ἐκσυγχρονισμόν καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ὑπαρχόντων ἐργοστασίων ἢ εἰς τὴν ἴδρυσιν νέων ἐργοστασίων νέων κλάδων παραγωγῆς. Ἡ παραγωγή σιδήρου διὰ μπετόν ηὔξηθη ἀπὸ 23.000 τόννους κατὰ τὸ ἔτος 1950 εἰς 130.000 τόννους τὸ ἔτος 1961.

ε) *Μηχανολογικαί* (περιλαμβανομένων και τών ηλεκτρικῶν ειδῶν ἐν γένει). Ἴκανὸς ἀριθμὸς νέων ἐργοστασίων ἔχει ἰδρυθῆ καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἐργοστασία ἔχουν ἐκσυγχρονισθῆ καὶ ἐπεκταθῆ. Εἰδικῶς ἡ παραγωγή ηλεκτρικῶν ὀργάνων καὶ ηλεκτρικῶν οἰκιακῶν ειδῶν ἔχει σημαντικῶς αὐξηθῆ ὅπως ἐμφανίζεται καὶ εἰς τὰ δεδομένα τοῦ ἐπομένου πίνακος.

Παραγωγή (εἰς τεμάχια)

	1950	1961
Ἡλεκτρικαὶ μηχαναὶ	7.520	32.000
» κουζίνας	3.386	29.000
» θερμοσίφωνες	—	40.000
» ψυγεῖα δι' οἰκίας	24	34.000
» ψυγεῖα διὰ παντοπωλεῖα καὶ ἄλλα καταστήματα	—	8.400

ζ) *Μεταφορικῶν μέσων*. Ἡ θεαματικὴ αὐξησης τοῦ εἰσοδήματος ἡ προερχομένη ἐκ τοῦ κλάδου τούτου (1,017%) ἀποδίδεται κυρίως εἰς τὴν ἴδρυσιν τῶν «Ἑλληνικῶν Ναυπηγείων» ὡς καὶ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐργοστασίων κατασκευῆς ἀμαξωμάτων τῶν εἰσαγομένων βάσεων αὐτοκινήτων (κυρίως λεωφορείων καὶ φορτηγῶν).

η) *Παραγωγῆς ἠλεκτρισμοῦ*. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ κλάδου τούτου, κατ' ἀρχὴν ὀφείλεται, εἰς τὴν βαθμιαίαν αὐξησης τῆς παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ὕδατοπτώσεων καθὼς ἐπίσης καὶ ἄνθρακος (κυρίως λιγνίτου). Ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν ἀποθεμάτων λιγνίτου τοῦ Ἀλιβερίου ἦτο λίαν σημαντικὸς παράγων τῆς ἐν λόγῳ ἀναπτύξεως.

Οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἐνεργὸς πληθυσμὸς

Ἡ αὐξησης τοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ κατὰ τὴν περίοδον 1950-1961 ἦτο πολὺ μικροτέρα τῆς ἐτησίας αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς κατ' ἀπασχολούμενον. Μολονότι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς μετρήσεως δὲν δίδει σαφῆ εἰκόνα διότι τὰ δεδομένα τῆς ἐργασίας ἀναφέρονται εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπασχολουμένων καὶ ὄχι εἰς τὰς ὥρας ἀπασχολήσεως τῶν ἐργατῶν, διὰ τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχουν διαθέσιμα στοιχεῖα.

Προφανῶς ἡ αὐξησης τοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ, ποικίλλει ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον. Οὕτως ἡ αὐξησης τῶν ἀπασχολουμένων εἶναι ταχύτερα εἰς τὴν μεταποίησην καὶ τὰς ὑπηρεσίας καὶ βραδύτερα εἰς τὴν γεωργίαν. Ἡ ἐναλλαγὴ αὕτη τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἀπὸ τὴν πρωτογενῆ παραγωγήν πρὸς τὴν δευτερογενῆ καὶ τριτογενῆ τοιαύτην σημαίνει φυσικὰ, ὅτι ἡ διαδικασία τῆς ἐκβιομηχανοποιήσεως τῆς οἰκονομίας, εὐρίσκειται ἐν ἐξελίξει.

Ὁ ρυθμὸς ἀναπτύξεως τῆς ἀπασχολήσεως εἰς τοὺς τρεῖς κυρίως τομεῖς τῆς οἰκονομίας, παρουσιάζεται εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα :

Τομείς	Άπασχόλησις (10) εις χιλιάδας		Δείκτης 1961	Μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης	
	1951	1961	1951=100	Άπασχολή- σεως	Προϊόντος
Γεωργία	1.842 (11)	1.919	104,1	0,40	5,65
Βιομηχανία	518	633	122,2	2,00	8,40
Υπηρεσίες	785	872	111,1	1,05	5,25
Σύνολον	3.145	3.424	108,9	0,90	6,15

Από την κίνησιν τῆς ἀπασχολήσεως μεταξύ τῶν διαφόρων τομέων, δύναται τις νὰ ἴδῃ ὅτι ἡ ταχύτερα κίνησις εἰς τὸν ρυθμὸν ἀναπτύξεως τοῦ πραγματικοῦ προϊόντος εἰς τὴν βιομηχανίαν συνοδεύεται ἀπὸ παράλληλον ταχύτεραν κίνησιν τῆς ἀπασχολήσεως εἰς τὸν ἴδιον τομέα. Ἀπὸ τοῦ 1951 καὶ ἐντεῦθεν παρατηρήθη ταχεῖα μετακίνησις τοῦ πληθυσμοῦ ἐκ τῶν ἀγροτικῶν πρὸς τὰς ἀστικὰς περιοχάς. Ἡ αὔξησις τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ διὰ τὴν περίοδον 1951 - 1961 εἶναι 22% περίπου, ἐνῶ ἡ συνολικὴ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ διὰ τὴν ἴδιαν περίοδον εἶναι 10,5% περίπου. Εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ αὔξησις αὕτη τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῆ ὡς εἰς τῶν παραγόντων, οἱ ὅποιοι συνετέλεσαν εἰς τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν θεωρουμένην περίοδον.

Ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου

Ἡ ἀνωτέρω ἀναφερθεῖσα αὔξησις τοῦ εἰσοδήματος καὶ τῆς παραγωγικότητος κατέστη δυνατὴ λόγω τοῦ ὕψους τῶν ἐπενδύσεων, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον χώραν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου 1950 - 1961.

Ἦδη γίνεται γενικῶς ἀποδεκτὸν ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις εἶναι συνάρτησις μεταξύ ἄλλων πραγμάτων καὶ τοῦ ρυθμοῦ αὔξεσεως τοῦ παγίου κεφαλαίου, ἐκφραζομένου, ὡς ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος.

Ὁ ρυθμὸς οὗτος αὔξεσεως ἦτο μᾶλλον ὑψηλὸς ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν συνήθη τοιοῦτον εἰς ἄλλας ὑπαναπτύκτους χώρας. Εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ παρατιθεμένου κατωτέρω, παρουσιάζεται τὸ ὕψος τοῦ ἀκαθαρίστου παγίου κεφαλαίου ὡς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος διὰ τὰς τρεῖς περιόδους ἐκ τεσσάρων ἐτῶν, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὴν περίοδον 1950 - 1961.

10) Ἀπογραφὰι 1951 καὶ 1961.

11) Τὰ δεδομένα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ ἔτους 1951 διὰ τὸν Γεωργικὸν τομέα ἔχουν ἀναπροσαρμοσθῆ συμφώνως πρὸς τὴν ἐννοίαν τῆς ἀπογραφῆς τοῦ ἔτους 1961.

Εἰς ἑκατ. δραχ.
Εἰς σταθερὰς τιμὰς 1954

	Ἄκαθάριστον ἔγχωριον προῖον εἰς ἀγοραίας τιμὰς	Σχηματισμὸς ἀκαθάριστου παγίου κεφαλαίου ⁽¹²⁾	Συμμετοχὴ εἰς %
1950/53	200.483	29.633	14,8
1954/57	263.675	37.105	14,1
1958/61	329.308	61.143	18,6

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἀνωτέρω σημειουμένη συμμετοχὴ δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἱκανοποιητικὴ μολονότι οἱ περιλαμβανόμενοι ἀπόλυτοι ἀριθμοί, φυσικά, εἶναι ἀνεπαρκεῖς. Θὰ ἔπρεπε νὰ σημειωθῆ ὅμως ὅτι αἱ ἐπενδύσεις αὐταὶ ἐχρηματοδοτήθησαν εἰς μεγάλην ἔκτασιν ἀπὸ ξένας πηγὰς καὶ εἰδικῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πρώτης τετραετοῦς περιόδου. Τοῦτο δύναται νὰ φανῆ ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦ πίνακος.

Ποσοστιαία συμμετοχὴ τῶν πηγῶν χρηματοδοτήσεων εἰς τὴν συνολικὴν χρηματοδότησιν διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἀκαθάριστου παγίου κεφαλαίου.

	1950/53	1954/57	1958/61
α) Ἐγχώριος ἀποταμίευσις ⁽¹³⁾	48,1	77,3	86,0
β) Ἀποταμίευσις τῆς ἀλλοδαπῆς ἐξ ὧν :	51,9	22,7	14,0
I) Καθαρὸς δανεισμὸς πρὸς τὸ Δημόσιον	5,4	9,4	5,2
II) Καθαρὰ μεταβίβασις κεφαλαίων πρὸς τὸ Δημόσιον	46,5	13,3	8,8
Σύνολον	100,0	100,0	100,0

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου 1950/53 αἱ ξένοι οἰκονομίαι συνεισέφερον τὸ 51,9% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐπενδύσεων ἐκ τῶν ὁποίων τὸ 90% ἦσαν μεταβιβάσεις ξένων κεφαλαίων. Ἐνταῦθα φυσικὰ περιλαμβάνεται ἡ Ἀμερικανικὴ βοήθεια καὶ ὄλαι αἱ πρὸς τὸ κράτος δωρεαί, αἱ πολεμικαὶ ἔπανορθώσεις κλπ. Ἄνευ τῆς βοήθειας ταύτης ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ θὰ ἦτο ἀδύνατον εἰς τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν, νὰ ἀναλάβῃ τὸ ἐμφανισθὲν μέγεθος τῶν ἐπενδύσεων.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1954 καὶ ἐντεῦθεν ἡ συμβολὴ τῆς ἐγχωρίου ἀποταμιεύσεως ἔχει οὐσιωδῶς αὐξηθῆ. Φυσικὰ τοῦτο εἶναι ἀποτέλεσμα καὶ τῆς βαθμιαίας αὐξήσεως τῆς ἐσωτερικῆς ἀποταμιεύσεως, ἐφ' ὅσον τὸ ἀκαθάριστον ἔθνικόν προῖον ηὔξηθη καὶ τῆς σημαντικῆς περικοπῆς τῆς ξένης βοήθειας κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν 1953 καὶ ἐντεῦθεν.

12) Δὲν περιλαμβάνονται αἱ ἐπενδύσεις εἰς πλοῖα.

13) Περιλαμβάνονται αἱ ἀποσβέσεις.

Ὁ διαχωρισμὸς τῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου εἰς ἰδιωτικὰ καὶ δημοσίας ἐμφανίζεται κατωτέρω :

Εἰς ποσοτὰ τοῖς %

Τομεὺς	1950/53	1954/57	1958/61 (1)
Ἰδιωτικὸς	63,4	73,7	66,9
Δημόσιος	36,6	26,3	33,1
Σύνολον	100,0	100,0	100,0

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν δύναται νὰ ἴδῃ τις τὴν σημασίαν τοῦ δημοσίου τομέως κατὰ τὴν διάρκειαν ὀλοκλήρου τῆς περιόδου καὶ εἰδικῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πρώτης καὶ τῆς τρίτης τετραετοῦς περιόδου.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ λεχθῆ, ὅτι αἱ δημόσιαι ἐπενδύσεις ἦσαν κυρίως ἔργα βασικῆς ὑποδομῆς ὑπὸ τὴν εὐρείαν ἔννοιαν τοῦ ὄρου.

Ἡ σύνδεσις τῆς χώρας μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος ἀπαιτεῖ ταχὺν ἐκσυγχρονισμὸν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος εἰς ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρους κλάδους.

III

Προοπτικαὶ ἐξελίξεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν προβλεπομένην ἐξέλιξιν κατὰ τὴν προσεχῆ δεκαετίαν δύναται νὰ διατυπωθῆ ἡ ἄποψις ὅτι ὁ ρυθμὸς τῆς παρελθούσης δεκαετίας δύναται νὰ διατηρηθῆ ἢ καὶ νὰ σημειώσῃ πιθανὸν περαιτέρω αὐξήσιν, ἐφ' ὅσον τηρηθοῦν ὠρισμένοι βασικαὶ προϋποθέσεις.

Ἐν πρώτοις, βασικὸν συντελεστὴν περαιτέρω οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἰς τὸν ἀγροτικὸν κλάδον ἀποτελεῖ ἡ πληρεστέρα ἀξιοποίησις τῶν φυσικῶν πόρων διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν καλλιεργουμένων ἐκτάσεων. Τοῦτο φυσικὰ προϋποθέτει τὴν εἰς μεγαλυτέραν ἔκτασιν, ἐκτέλεσιν ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων. Οὐσιώδης ὡσαύτως παράγων δέον νὰ θεωρηθῆ ἡ μεταβολὴ εἰς τὴν διάρθρωσιν τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς διὰ μιᾶς περαιτέρω εὐρυτάτης ἀλλαγῆς εἰς τὴν κατανομήν τῶν καλλιεργειῶν. Ἡ ἐπιδίωξις ἠϋξημένης ἀγροτικῆς παραγωγῆς κατὰ τὴν προσεχῆ δεκαετίαν νομιζομεν ὅτι θὰ ἔδει ἐπίσης νὰ βασισθῆ ἐπὶ βελτιωμένης, ἐν σχέσει πρὸς τὴν χρησιμοποίηθεισαν κατὰ τὴν παρελθούσαν δεκαετίαν, τεχνικῆς καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν διὰ ἐκσυγχρονισμένου μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ γενικώτερον τὴν πραγματοποίησιν μεγαλυτέρων ἐπενδύσεων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἀναδασμὸν τῆς καλλιεργουμένης γῆς.

Εἰς τοὺς λοιποὺς τομεῖς καὶ κυρίως εἰς τοὺς παραγωγικωτέρους ἐξ αὐτῶν, θὰ ἀπαιτηθῆ ὁμοίως ἡ λήψις ὠρισμένων μέτρων καὶ κυρίως ἡ διενέργεια ὑψηλοτέρων ἐπενδύσεων.

1) Δὲν περιλαμβάνονται πλοῖα

Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ κλάδου τῆς μεταποιοήσεως, ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν προοπτικῶν ἀναπτύξεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας κατὰ τὴν προσεχῆ δεκαετίαν καὶ συνεπῶς ἡ λήψις μέτρων περαιτέρω ἀναπτύξεως τῆς θὰ ἀσκήσῃ ἀποφασιστικὴν ἐπίδρασιν.

Νομίζομεν ὅτι βασικῶς θὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας ἡ ἴδρυσις βασικῶν βιομηχανικῶν μονάδων, ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ ἡ δημιουργία τῶν ἀπαραιτήτων κινήτρων διὰ τὴν πραγματοποίησιν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων ὡς καὶ ἡ καλυτέρα ἀξιοποιήσις τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν τῆς Χώρας πρὸς ἐπίτευξιν χαμηλοτέρου κόστους παραγωγῆς καὶ συνεπῶς πρὸς ἐπίτευξιν μεγαλυτέρας συναγωνιστικότητος ἐν ὄψει τῶν διανοιγομένων νέων προοπτικῶν κατόπιν τῆς συνδέσεως τῆς Χώρας μας μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος. Προσέτι δὲ ἐνδείκνυται ὅπως ἐνταθῆ ἡ προσπάθεια δι' ἐπενδύσεις εἰς τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τεχνικοῦ καὶ μορφωτικοῦ ἐν γένει ἐπιπέδου.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ Ἑλλάς ἀπεφάσισε νὰ ἐνωθῆ μετὰ τῆς Ε.Ο.Κ. ἐπειδὴ ὑπάρχει ἡ ἐλπίς ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μεταβατικῆς περιόδου, ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία θὰ ἀναπροσαρμοσθῆ, οὕτως ὥστε μέχρι τὸ τέλος τῆς περιόδου αὐτῆς, θὰ εἶναι ἰκανὴ κατὰ οἰονδηποτε τρόπον νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν ἑξ. Ὡς ἐκ τούτου, τὸ ἐπίπεδον ζωῆς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐν τέλει θὰ εἶναι καλύτερον ἀπὸ ὃ, τι θὰ ἦτο κατ' ἄλλον τρόπον.

Ἦδη μολονότι εἶναι πέραν τοῦ σκοποῦ τῆς παρούσης, νὰ συζητηθοῦν τὰ πολὺπλοκα προβλήματα τῆς ἀναπροσαρμογῆς⁽¹⁵⁾ κ.λ.π. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θὰ ἠδύνατο νὰ τονισθῆ ἐν προκειμένῳ καθ' ὅσον ἀποτελεῖ τὸ κρίσιμον σημεῖον, εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναπτύξεως τῆς παραγωγῆς τῶν ἐξαγωγίμων γεωργικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων. Εἶναι οὐσιῶδες συνεπῶς, ὅτι αἱ προσπάθειαι, θὰ ἔπρεπε νὰ γίνουν ὥστε νὰ παραχθῆ ἰκανὸς ἀριθμὸς προϊόντων, τὰ ὅποια νὰ προσφερθοῦν ὑπὸ διεθνεῖς ἀνταγωνιστικούς ὄρους. Ἡ ἐξειδίκευσις αὕτη φυσικὰ ἀπαιτεῖ μεγαλυτέραν προσοχήν, διὰ μίαν ταχεῖαν υἰοθέτησιν συγχρόνων τεχνολογικῶν μεθόδων, βελτίωσιν τῶν ἐξωτερικῶν οἰκονομιῶν κλπ. πράγματα τὰ ὅποια ὅλα ὁμοῦ σημαίνουν μεγαλυτέραν δαπάνην εἰς ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου.

Ἐν ὄψει τοῦ μεγάλου ὕψους τῶν κεφαλαίων τῶν ἀπαιτουμένων δι' ἐπενδύσεις εἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι θὰ προκύψουν δυσκολίαι διὰ τὴν χρηματοδότησιν των. Αἱ ἐγχώρια ἀποταμιεύσεις πιθανὸν νὰ εἶναι ὀλίγαι ἵνα καλύψουν τὰς ἐπενδυτικὰς ἀνάγκας καὶ ὡς ἐκ τούτου ζήτησις ξένων κεφαλαίων καὶ συναλλάγματος ὅπωςδῆποτε θὰ δημιουργηθῆ κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ οἰκονομικὴ σταθερότης καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῆς Ἑλλάδος πρόκειται νὰ διατηρηθοῦν εἶναι φανερόν ὅτι εἶναι ἀπαραίτητα κεφάλαια ἐκ τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς ἢ τουλάχιστον δάνεια χαμηλοῦ τόκου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

15) Στυλ. Γερωνυμάκη, «Προοπτικαὶ ἐξελίξεως ἐκ τῆς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Κοινῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀγορᾶς, τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ ἀναπτύξεως αὐτῆς», Ἀθῆναι 1963.